

DOLGA POT DO SPROŠČENE SLOVENIJE

DRAGO K. OCVRK

Že človek potrebuje nemalo časa, da spremeni svoje mišljenje, neprimerno bolj počasi pa se spreminja družbena zavest. Ta toliko bolj, ker jo je načrtno ustvarjalo „partijsko inženirstvo za duše“ in pri tem uporabljalo vsa sredstva od šole do medijev, od represivnega aparata do organizacije dela, zaposlovanja in plač ... Tudi če je človek kritičen do tako ustvarjene družbene zavesti, se z njo okuži, povedano z medicinsko ali računalniško prispodobno. Iz te okuženosti sta le dva izhoda. Ali se človeku uspe izključiti iz totalitarnega materialnega in duhovnega družbenega omrežja tako, da odide na tuje ali pa, da se družba odloči razgraditi totalitarizem in zavest, ki jo je ustvaril. Če je odhod stvar kakšne ure, kolikor pač traja beg čez mejo, je razgradnja materialne in duhovne infrastrukture totalitarizma dolgoročno in naporno delo, kot kaže naša zgodovina.

V totalitarno zgradbo je prvi in usodni klin zabil nadškof Vovk, pravi dr. Bučar. „Če danes z več kot polstoletne razdalje ocenjujemo razvoj družbenega dogajanja v Sloveniji, prihajamo do presenetljivo različnih zaključkov od tistih, ki jih sprejemamo kot samoumevne. Komunizem je izgubil bitko za boljše življenje Slovenije v konfrontaciji s škofom Vovkom. Ob njegovem vztrajanju se je zlomil. (...) Osebnost, ki je v največji in odločilni meri vplivala na razvoj slovenske družbe na najbolj kritični, prelomni točki njenega oblikovanja v sredini preteklega stoletja, s tem da je s svojo dejavnostjo in pogumom ustvarila temelj, na katerem so lahko nadaljevali vsi tisti, ki so si prizadevali za svobodno družbo in za samostojno Slovenijo, je bil prav škof Vovk. Dal jim je tudi oseben zgled.“ V šestdesetih in sedemdesetih so mu sledili dr. Pučnik pa teolog Perko, Rode in Križnik, novorevijaši in drugi v osemdesetih, zadnjih sedem let zopet dr. Rode kot nadškof ...

Sočasnost zmage pomladi na volitvah in odprtje spomenika komunističnim žrtvam na Teharjah je več kot naključje. Desetletje boja za spomenik žrtvam revolucije je tudi desetletje - upajmo dokončne - razgradnje družbene zavesti in reflektov, ki jih je ustvarila revolucija. Dr. Bučar je še zapisal: „Oblast, ki se je rojevala ob velikem zločinu na tisoče brez sodbe pobitih svojih državljanov, ne more na taki osnovi ustvariti notranje družbene povezanosti, potrebne za trajno in tvorno sožitje, ne da bi ta zločin obsodila in njegove posledice vsaj moralno do možne meje popravila.“ LDS se, žal, ni mogla dvigniti do te visoke civilizacijske odgovornosti in se je s cinične distance posmehovala „preštevanju kosti“, dokler se ni pragmatično potuhnila, ko je Evropa začela odpirati množične grobove po Bosni. Če ne bi bilo vztrajnih civilizacijsko čutečih ljudi, bi bilo grobišče na Teharjah še naprej odlagališče odpadkov.

V letih gradnje teharskega spomenika se je oblikovala tudi nova družbena zavest, ki je iz dneva v dan bolj odporna proti virusu totalitarizma. In to po zaslugi ljudi, ki so se pogumno borili proti njemu, tudi ko se je nazadnje kazal v korupciji in klientelizmu, v pomanjkanju demokracije in šibki pravni državi ... Na volitvah je zmagala zavest, da je alternativa možna. Da ne bo pomote, alternativa poteka med neprimerljivima in izključujočima sistemoma: med totalitarizmom in demokracijo, ne med strankami, od katerih se nekatere res še odvajajo od totalitarne zasvojenosti. Toda demokracija je z volitvami dobila krila, kako bo letela, pa je odvisno od tega, koliko bo novi vladi uspelo postaviti nacionalne interese nad strankarske. Predsednik državnega zbora Feri Horvat je na Teharjah spodbujal: „Poskusimo, potrudimo se, da bi zaživeli drugače, bolj sproščeno in strpno. To zmoremo, saj smo za naše skupno življenje odgovorni sami. Podaljšajmo v prihodnost občutek povezanosti in odpravimo travme preteklosti.“ Tako Teharje kot volilni izidi pričajo, da smo sproščeno odprli vrata, čas je, da postane osebni in družbeni življenjski slog.

Po Družini

Janša pred usodno izbiro

V Sloveniji so se te dni mrzlično pripravljali na prvo zasedanje „novega“ Državnega zbora, ki bo ta petek, 22. oktobra. Ta mora v zaporednih korakih določiti novega predsednika vlade in potem tudi potrditi ministre, ki naj bi v nadaljnji dobi štirih let vodili državo.

Ker dokončno štetje glasov ni spremenilo razmerja 45:45 med pomladnimi strankami in levico, se je prihodnji mandat Janez Janša znašel v kaj težkem položaju. Vodja Slovenske demokratske stranke mora izbirati morebitne zaveznike, da bo sploh lahko sestavil vlado. Za to ima po ustavi največ sto dni časa, preden predsednik Kučan razpusti parlament in skliče nove volitve.

Vendar trenutno na to varianto nihče ne misli. Stranke so najprej pohitele, da so imenovala začasne vodje svojih poslanskih skupin. Tako so bili na čelo teh imenovani sledeči izvoljeni poslanci: Liberalne demokrate (LDS) bo vodil Anton Rop; Novo

Slovenijo (NSi) Andrej Bajuk; poslansko skupino Janševih Slovenskih demokratov (SDS) France Cukjati; poslance Združene liste (ZLSD) bo načeloval Miran Potrč; Slovensko ljudsko stranko (SLS) bo v parlamentu načeloval Jakob Presečnik; Slovensko nacionalno stranko Zmago Jelinčič; upokojence (DeSUS) pa Franc Žnidaršič.

Čeprav se formalno še niso začela pogajanja, je vendar v zasebnih pogovorih že prišlo do ponudb in zahtev. Tako se za predsednika Državnega zbora precej vztrajno govori o Bajuku. To bi seveda odpadlo v primeru, da bi mu v možni prihodnji vladi Janša ponudil mesto finančnega ministra. V Novi Sloveniji ne zanikajo ne ene ne druge možnosti.

Kar se tiče dodatne stranke, ki bi pomladnikom pomagala sestaviti vlado, je precej govora o DeSUSu. V petek 15. 10. je Janša izjavil, da si želi sodelovanja upokojencev v novi vladi. Ko pa so ga potem vprašali za

člane nove koalicije, je odgovoril, da je „edina koalicija, ki obstaja že skoraj pet let, koalicija Slovenija“. Pogovori s ostalimi strankami izven koalicije so sicer najdlje s SLS, kakšna bo končna rešitev, pa bo po Janševih besedah odvisno „od vseh, ki bodo v končni koaliciji“.

V Združeni listi pa imajo zelo nasprotujoča mnenja, kar se tiče sodelovanja v Janševi vladi. Razkol glede vprašanja o vstopu v koalicijo predstavlja problem, je opozoril Janša. Poudaril je, da vrata s strani ZLSD sicer niso zaprta, a jim poslanci ZLSD „že kar čez cesto vpijejo, da ne grejo zraven“, kar niso ravno spodbudni signali za pogajanja o oblikovanju koalicije.

Treba bo pač počakati, kako se bodo stvari razvijale. V petek, ko bo otvoritveno zasedanje Državnega zbora, bo položaj vsaj nekoliko bolj jasan. Prej in potem pa je pametno, da Slovenci molimo k Svetem Duhu za zdravo pamet.

26 let papeževanja

V soboto, 16. oktobra je minilo natanko 26 let, odkar je bil krakovski nadškof Karol Wojtyła izvoljen za papeža. S tem je Janez Pavel II. postal tretji papež po dolžini opravljanja svoje službe v zgodovini. Za svetega očeta je bil izvoljen pri komaj 58. letih.

Po letu 1523 je tako prvi neitalijanski papež, ki je že takoj od začetka pokazal, da bo službo opravljal v povsem drugačnem stilu kot njegovi predhodniki. V njem še vedno vidimo posebej močno osebnost z jasnimi idejami, sposobno postaviti se po robu globoko razdeljenemu svetu in politično-vojaškemu bloku.

Sicer pa je Janez Pavel II. obletnico izvolitve praznoval evharistično, osredotočen na Boga in svojo službo. Na dan obletnice je namreč daroval dve sveti maši: eno v zahvalo, drugo pa s prošnjo za prihodnost, orkester in zbor Ruske armade pa sta mu ob tej slovesnosti priredila koncert. Papež je ob prazniku prejel na tisoče voščil iz vsega sveta, tudi iz islamskih dežel, v katerih se mu zahvaljujejo za njegove besede o miru, družini in Evropi!

Svoje obletnice izvolitve se je papež Janez Pavel II. spomnil tudi v nedeljo opoldne, ko se je po molitvi Angelovega čaščenja in blagoslovu vsem, ki so v teh dneh izrazili svoja voščila in zagotovili molitev, prisrčno zahvalil. Zagotovil jim je, da jih v molitvi izroča Bogu. Prosi ga namreč, da bi po Marijini priprošnji doživljali stalno Božjo pomoč pri služenju vsej Cerkvi.

Mejni problemi med Slovenijo in Hrvaško se nadaljujejo in ni jim videti izhoda. „Če dogovora, ki bi ustrezal obema stranema, ne bo, bomo predlagali arbitražo, ki bi bila obvezujoča za obe državi,“ je dejal hrvaški premier Ivo Sanader in tako potrdil pisanje reškega Novega lista, da je hrvaško zunanje ministrstvo že oblikovalo skupino za pripravo na arbitražo o meji s Slovenijo.

Priprave hrvaškega zunanje ministrstva so priprave, za kakršne bi se odločila vsaka resna država, ki zna ščititi svoje interese, ne glede na to, kakšna bo končna odločitev, je hrvaški premier Ivo Sanader odgovoril na vprašanje, ali je res, da je hrvaško zunanje ministrstvo oblikovalo ekipo, ki naj bi pripravila vse potrebno za arbitražo o meji

Bo Koroška dobila opazovalce?

Avstrijska poslanka v Evropskem parlamentu Karin Resetarits je ob informativnem pogovoru s predstavnikami slovenske manjšine v Bistrici na avstrijskem Koroškem izjavila, da bo zahtevala nadzor evropskih opazovalcev, pri reševanju koroškega narodnostnega vprašanja.

„V primeru dvojezičnih krajevnih napisov se jasno vidi, kako koroška politika ravna s tem vprašanjem,“ je dejala Resetaritsova.

Avstrijska političarka je izjavila, da če vidiš, da se zakonodaja s področja etničnih skupin že več kot 30 let izvaja „le malo ali sploh nič“, potem se človek vpraša, „v kakšni pravni državi živimo“. „Če se ne izpolnjuje niti temeljnih zakonov, potem bi morali za Avstrijo ozi-

roma Koroško uvesti enake ukrepe kot za Turčijo - evropski monitoring,“ je razložila svoj pogled. Zato se bo v Evropskem parlamentu zavzela za „ustrezen nadzor“, je še dodala Resetaritsova, ki v Evropskem parlamentu kot neodvisna poslanka sodeluje na listi Hansa Petra Martina.

Kmalu bo izšla nova knjiga, ki na znanstven način obravnava problematiko dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem. V sklopu knjižne serije „Ethnos“ bo namreč založba Braumüller izdala knjigo „Ortstafelkonflikt in Kaernten - Krise oder Chance?“ (Spor z dvojezičnimi napisi na Koroškem - Kriza ali priložnost?). Izdajatelj knjige Reginald Vospemnik je napovedal predstavitev knjige za 19. oktober.

Arbitražna med Slovenijo in Hrvaško

s Slovenijo. Sanader je ob tem poudaril, da priprave na arbitražo nikakor ne izključujejo možnosti dvostranskega dogovora s Slovenijo.

Hrvaški premier je še dejal, da bi se želel čim prej srečati z novim slovenskim premierom, rekoč, da gre za dve prijateljski državi, ki

morata imeti priložnost za dvostranski dogovor. Pojasnil je, da bo vsaka stran zagotovo predložila najmočnejše argumente v svoj prid, zato je naloga zunanjega ministrstva, da takšne argumente pripravi.

„Stvari so, kakršne so, zato so diplomati vse bližje

sklepu, da je arbitražna najboljša rešitev“, je za Novi list povedal neimenovani diplomat. Časnik je tudi pisal, da hrvaško zunanje ministrstvo ni zanikalo petkovega poročanja, da Hrvaška že oblikuje skupino za pripravo na arbitražo. „Obstajajo zamisli. V zunanjem ministrstvu o tem razmišljajo, formalna odločitev še ni bila sprejeta, a novica ni napačna,“ je dejal diplomatski vir.

GLEJ...

POGOVOR: V ROGU LEŽIJO POBITI..... 2	ZVERI IN ZVERINE..... 4
SAN JUSTO: OBLETNICA IN SLEHERNIK... 3	NASVETI ZA STARŠE 4
	ZDRAVJE IN KAVICA 5

POGOVOR Z INŽ. TONETOM PRELESNIKOM

„Nobene volje ni, da bi se kaj našlo“

Človek dan za dnem izbira poti življenja. Včasih za trenutek prekine hojo, si poišče primeren kotiček, morda v senci kakega drevesa, za oddih. Tam se v mislih vrača v preteklost, skuša se naučiti iz napak, spominja se oseb, ki jih ni več, in odkriva zakaj je postal tak, kakršen je. A osebna zgodovina izvira iz širše, včasih zakrite zgodovine. Megla se spušča nad neznano, vprašanja se kopičijo in čakajo odgovorov, ki jih ni.

Tone Prelesnik je bil rojen v Sošaku in se je kot sedemletni deček meseca marca 42. leta z družino preselil v Kočevje. Očeta so prvi dan po osvoboditvi 45. leta odpeljali in kasneje ubili. Gimnazijo je dokončal v Ljubljani in se kot diplomiran gozdarski inženir vrnil na Kočevsko, kjer že dolga leta raziskuje Rog in išče grobišča žrtev revolucije, med njimi svojega očeta. Na svoj način odkriva preteklost, zgodovino nam in vsem tistim, ki jo želijo poslušati.

Prvič na obisku v Argentini, je prijazno sprejel vabilo na razgovor. Zmenjena sva bila pri njegovi sestrični, gospe Pavlini Dobovšek. Ob kavi se je začel pogovor. Seveda si je izbral Kočevje za prvo točko:

-Kočevska je bila za gozdarja vedno zanimiva. To je dežela ki ima sedaj 90% gozda, ker je Kočevska klimatsko strašno ugodna za razvoj gozda. Če se človek umakne, gozd takoj začne nazaj zasekat to kar mu je bilo vzeto. Kočevska je bila med vojno totalno uničena. Cele vasi požgane, uničene in nikoli več obnovljene. Kočevska je imela svojo zgodovino in jo še danes ima. Je dežela, ki je v bistvu več kot 80% v državni lasti.

-Kako ste pa prišli do tega, da ste začeli z raziskovanjem jam?

-Mi smo o jamah vedeli tudi prej, čeprav zelo malo. Nič se ne čudim če kdo reče: „Jaz nisem čisto nič vedel“. Dosti sem hodil po Kočevski, mimo jam smo se vozili, pa nismo vedeli zanje. To je bilo zelo, zelo tiho. Ni se o tem govorilo, tudi tisti ki so kaj vedeli niso nič povedali. Za edino jamo, ki smo vedeli je ta, kjer so zdaj maše. Tedaj se ni govorilo o grobiščih ampak o trinajstem bataljonu. Po partizansko je to tista enota, ki je ni bilo. Če so ti rekli „greš v trinajsti bataljon“, to pomeni, da so te pospravili. Za to jamo smo vedeli, ker je bila tik ob cesti. Za druge pa ne. Po Rogu sem sam dosti hodil, še kot dijak. Vedeli smo za predel gozda, kjer se ni smelo sekati, nobeden pa ni povedal zakaj. Ko sem enkrat slučajno šel mimo tega predela sem opazil še eno grobišče. To je zgornje grobišče, gor pod Matehno gorico. Kasneje nam je bila dosegljiva literatura iz inozemstva, predvsem iz Amerike in Argentine in tako smo počasi zvedeli za kaj gre. Že v samostojni Sloveniji so bili ustanovljene tako imenovane občinske komisije za te poboje. Te občinske komisije kakšne posebne pristojnosti niso imele. Odvisno koliko so bile aktivne in posebnega rezultata ni bilo. Lani so nekje v Škofji Loki našli grobišče in ko je občinska komisija šla na svoje roke kopat, da bi ugotovili če so bile res kosti, so bili takoj posvarjeni, s kakšno pravico da kopljejo. Nobene volje ni, da bi se kaj našlo. Formalno da, zakonsko da, ampak dejanske volje ni. Znan je primer iz Slovenske Bistrice, ko so v rogu našli okostnjake, naredili grobnico, kamor so kosti prenesli, nobeden pa tega ni razčistil in na vse se je pozabilo. Meni ni vseeno, jaz bi rad vedel kje je moj oče.

-Koliko vam pomagajo spomini teh, ki so pobegnili iz jam?

Veste, ti so že skoraj vsi pomrli. Gospoda Dejaka, ki je živel v Kanadi, in s katerim sva se dopisovala, sem peljal na teren. Ko sva šla naokrog je rekel: „iz teh dveh jam, mi nismo pobegnili“. To se pravi, da je nekje neka tretja jama. Popeljal sem ga tja, kjer naj bi bila tretja jama in se tudi ni spominjal. On je tukaj služboval in je natančno poznal kraj, torej ni imel več čistega spomina.

-Je bilo kdaj dognano, čigave so te kosti?

-Ne. Zaprti so bili v treh stavbah. V gimnaziji v mestu in v dveh stavbah internata blizu mesta. Tam je bila pralnica in v tem prostoru nagrmadeno vse, kar so jim pobrali. Takrat smo hodili na prostovoljno delo. Ko smo metali omet iz sten, smo ugotovili, da so bile vse stene popisane. Mladi smo bili in se nismo zavedali, kaj smo prav za prav delali.

-To je bilo neopazno za tam živče ljudi?

-Ne, ni bilo neopazno. Kamioni so se videli. Potem je pa bila mrtva straža. Mrtva straža pomeni, da je bila tam straža, ki je streljala brez opozorila. Če si prišel blizu brezna, so avtomatsko streljali. Kasneje niso več stražarili, edino za Vse svete. Mame so takoj zvedele in so hodile na obe grobišči, čeprav so jih preganjali.

-Je dosti ovir glede vlade?

-Ne, saj nihče ne ovira, nobeden pa tudi nič naredi. Vlada sprejme uredbo, ne najde se pa človek, ki bi

„Umirajo. Umirajo prestreljeni na robu brezna, umirajo med padanjem, nekateri še dolgo umirajo. Grob se polni. Trupla vrh trupel. Tisoči. Desettisoči.“

(Križev pot Slovencev. Kočevski Rog, 1998)

ta papir naprej prival. Rog je celo pogorje. Iz ene strani je Novo mesto, druga je pa Kočevska stran. Na Kočevski strani sta ti dve grobišči, ki sta znani, tretje pa še iščemo. Na oni strani so tudi znana brezna, Dvojno brezno, Rogarski klanci, ampak se ne raziskujejo.

-Kateri so postopki, za raziskovanje jam?

-To je vic, da nobeden ne raziskuje. Jaz kot amater nimam pravice. Država pa ni nikogar postavila, da bi to delal. V Slovenskih Konjicah, kjer so našli rov, polno mrličev, tam je občina šla v akcijo. Če samo sumiš, kje je jama, se uradno ne pregleduje, ker ni dokazov. V bistvu je to zaprti krog. Najboljši pripomoček za raziskovanje je iskalec kovin, saj kjer so streljali, so gotovo ostali ostanki patronov, torej kovinski ostanki. Samo s pomočjo tega, lahko lokacijo določiš. Če lokacijo določiš je pot taka: moraš na policijo, kriminalist gre pregledati in če ima dobro voljo bo sporočil tožilcu in tožilec bo naprej ukrepal.

-Veste, kje naj bi vaš oče bil?

-Ne, samo sklepam. Moj oče je bil zaprt v Novem mestu, kamor so jih pripeljali iz Kočevskega. Lani mi je

slučajno pripovedoval možakar, kateremu so pripovedovali, kako so jih s kamioni vozili na Rog. Treba bi bilo overiti ali so oblečeni okostnjaki ali brez oblek, ker teh zapornikov gotovo niso slačili. V Kočevju najti kosti, lobanje ni nobena umetnost. To je pošastno. Brezna, kjer so bili ranjenci pobiti, so odmaknjena. Edino Kren je redno obiskan, druga grobišča pa niso, redko kdaj kakšna sveča gori. To je hudo.

-Ni dosti upanja, da bi se še kaj našlo?

-Upanje je, zato še naprej delamo. Volja mora biti, če ne bo volje, bo tudi upanje splahnilo. Mi bomo poskušali naprej iskati. Enostavnejše bi bilo, če bi imeli iskalec kovin. Lani sem bil prepričan, da sem našel prostor, ki ga Dejak opisuje ampak ni bilo nobenega piskanja. Ne verjamem, da bi pospravili tudi kovinske sledove.

-Kako ste prišli do tega, da ste postavili križev pot?

-To je bila privatna iniciativa. Takrat je bil pri nas župnik Lampret. Potem naš lokalni kipar Jarem, pa še kmetijsko podjetje. Gozdarji, pa ne državni sektor gozdarstva, so dali les, prostor kjer je kipar Jarem oblikoval pa še delavce. Potem so nastale težave, formalnosti. Danes ta križev pot stoji, postaje se vrstijo v razdalji 1.200 metrov. Resnici na ljubo pa ves prostor, predvsem Kren ni enotno urejen. Postavljajo pa križe tudi Hrvatje, Srbi, ki naj bi bili tudi tam pobiti.

Pogovarjala se je Veronika Godec

Luka Koper brez Trsta

Luka Koper je po slabih treh letih vrgla puško v koruzo. Umika se s tržaškega sedmega pomola, ki ga upravlja družba Trieste International Container Terminal (TICT). Solastnici TICT, družbi T.O. Delta Spa iz Livorna, je namreč prodala svoj 70-odstotni lastniški delež. Glavni direktor Luke Koper Bruno Korelič na novinarski konferenci ni hotel povedati, koliko so s prodajo iztržili, dejal je le, da niso nič pridobili niti izgubili. Luka Koper se s sedmega tržaškega pomola in družbe TICT umika, ker so imeli od začetka delovanja TICT težave s tržaško politiko. „Jasno nam je bilo rečeno, da Slovenci ne moremo upravljati srca tržaškega pristanišča,“ je povedal Korelič.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Znova je politično dogajanje preglasilo gospodarski zvon. Vendar se je tudi z obnovljeno močjo vrnilo vprašanje varnosti, ki je gotovo najbolj šibka stran sedanje vladne politike.

Nevarnost ni prešla. Če moramo zabeležiti kar 23 ugrabitev v 21. dnehu je to dovolj jasen dokaz, da v današnji Argentini nekaj ne deluje, kot bi moralo. Res je se je večina srečno končala. A dovolj je en sam nerešen, kot je primer Patricia Nine (še pogrešana v trenutku ko pišemo te vrstice), da se z vso silo kaže nemoč varnostnih organov. Poleg tega vlada smatra kot „rešene“ primere, ko se ugrabljena oseba zdrava vrne v krog svoje družine. To pa seveda ne drži, dokler storilci niso v zaporu in odkupnina zaplenjena. A o tem vprašanju vlada rajši molči. Ponovno smo tudi Slovenci v Argentini bili prizadeti s te strani. So primeri, ki močno prodrejo v javnost (Košir v La Matanzu), drugi pa ostanejo v vednosti družine in kroga prijateljev. Eni in drugi kažejo, da skupnost ni geto, temveč je sestavni del argentinskega življenja.

Stroka ali politika? Se pa javnost zaveda dejstva, da ne sme pričakovati hitre rešitve. V zavest prebivalstva prihaja pojem, da rešitev pomanjkanja varnosti ni samo strokovne, temveč tudi politične narave. Vsak dan smo priče boja o tem vprašanju v političnih krogih. Konkretno, ko govorimo o provinci Buenos Aires, najbolj žgoče področje tega problema, najdemo trenja med različnimi krogi. Tajnik za varnost León Arslanián je tarča hudih napadov, ima pa totalno podporo guvernerja (Felipe Sola) in tudi predsednika Kirchnerja. O njegovi sposobnosti in jasni nameri pa javno dvomi Juan Carlos Blumberg. Arslanián je namenjen, da temeljito spremeni policijski ustroj in prehaja iz čistke v čistko. Blumberg dvomi o uspešnosti in celo o naravi čistek (trdi, da mečejo iz ustanove tudi zdrave in sposobne elemente). Dokazano je, da so člani varnostnih organov mnogokrat zapleteni v zločinske podvige. Mnogi opazovalci menijo, da bi se tudi to dalo urediti. Manjka politične odločitve, ker da so tudi politiki (zlasti krajevni, občinski) zapleteni in soudeleženi pri teh zarotah.

Stari in novi premiki. S političnega vidika je bil pretekli teden precej razgiban. Predvsem je vzbudila pozornost javna predstavitev struje predsedniških privržencev. Tako imenovani „Koordinacijski forum za novi nacionalni projekt“ (Mesa Coordinadora para un Nuevo Proyecto Nacional) je napolnil pokriti klasični stadion Luna Park,

kjer so se zbrali vodji piketerov (D'Elia, Persico) in levičarski poslanci (Bonasso) ter prepevali slavo predsedniku in vladi. Da je bila smer dovolj jasna, ni bilo direktnih napadov na peronistično stranko, zato pa tem huji na „desnico“ Macrija in Lopez Murphyja. Ta javni izraz poizkusa lastne politične strukture je presenetil tiste, ki so smatrali, da je Kirchner opustil idejo „transversalizma“ in sprejel ponujeno podporo stranke in Duhaldeja. Vendar bivši predsednik vztraja v svojem zadržanju. Na slavlju peronističnega dne 17. oktobra, ki so ga organizirali sindikati, je hvalil vlado in predsednika. Tudi opazovalci vedno bolj vztrajno trdijo, da bo predsednikova žena kandidirala za senatorko na peronističnih listah province Buenos Aires.

Gibanje v opoziciji. Omenili smo že, da zadnje čase radikalizem, kot najmočnejša opozicijska stranka, skuša oživetiti svoje delovanje. V parlamentu je našel priložnost za obstrukcijo vladnega osnutka za poveritev izrednih pooblastil. A v lastni notranjosti ne najde ravnovesja. Srednja generacija množično zapušča strankine vrste. Nekateri odhajajo na levo k Elisi Carrió, drugi na desno k Murphyju. Nekateri pa, razočarani nad usodo, enostavno zapuščajo politiko. Nasprotno pa je na desnici zaznati več pripravljenosti na aktivno delovanje. Bližanje volitev je streznilo vodstvo. Čeprav še ni potrjeno, lahko zaznamo vztrajno približevanje Macrija in Lopez Murphyja. Sedaj je že jasno, da mislita oba kandidirati na dopolnilnih parlamentarnih volitvah prihodnjega leta. Ostane seveda vprašanje, če bo to na enotni listi, kot želijo mnogih njihovi pristaši.

Drugačna pomoč. Večkrat smo že omenili, da pospešeno gospodarsko delovanje ne najde odmeva v socialnem položaju množice osiromašenih in zaposavljenih. V času najhujše krize je vlada skušala problem rešiti s programom socialnih podpor družinskim vodjem (Plan Jefas y Jefes). Danes je dokazano, da je v tem programu prišlo (in še prihaja) do izkoriščanja, pomeverb in zlasti politične manipulacije, poleg tega da ljudi zavaja v otopelost in brezdjelje. Vlada priznava, da je potrebna temeljita sprememba. Te dni je cerkvena organizacija Caritas vladi predložila načrt za spremembo teh podpor. Bistvo načrta je, da bi podporo prejemale matere (in ne očetje) revnih družin, v sorazmerju s številom otrok. Vlada je sicer izjavila, da so vsi načrti „dobrodošli“, a resnega odgovora na cerkveni predlog še ni bilo.

SLOVENC V ARGENTINI

SAN JUSTO

48. obletnica
Našega doma

V nedeljo 10. oktobra je Naš dom San Justo praznoval 48. obletnico.

Okoli enajste ure so se začeli zbirati v prostorih Doma predstavniki naše organizirane skupnosti, predsedniki in delegati bratskih domov, ki so potem, ob spremstvu številnih narodnih noš v sprevedu s slovensko in argentinsko zastavo na čelu, šli do bližnje sanhuške stolnice.

Sv. mašo za vse žive in rajne rojake iz okraja je daroval prelat dr. Jure Rode ob somaševanju krajevnega dušnega pastirja Tonija Bidovca. Oblikoval je sv. daritev Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar.

Po maši smo se pred stolnico slikali z novo imenovanim škofom sanhuške škofije, msgr. Carlosom Baldomerom Martinijem.

Sanhuški škof msgr. Martini je bil posebej povabljen na našo obletnico. Vabilu se je tudi z veseljem odzval. Spremljal ga je župnik sanhuške stolnice sv. Justa in Pastorja, msgr. Alejandro Cuevas.

Prisotni so bili tudi predstavniki argentinskih oblasti: državni poslanec Esc. Luis Cigogna, ter predstavnik župana sekretar za Finance občine La Matanza, dr. Daniel Nigro. Slavlja se je udeležil tudi direktor službe za obveščanje parlamenta avtonomnega mesta Buenos Aires, dr. Francisco Ursic.

Škofa smo prvič sprejeli v naši sredi. Dobrodošlico sta izrekla Kamila Urbančič in Niko Puntar, učenca 7. razreda Balantičeve šole, ter ga obdarila s slovenskim narodnim šopkom.

Sledil je pozdrav predsednice Doma Marije Malavašič Casullo. Izrekla je dobrodošlico vsem gostom in rojakom, ki so prihiteli na slavlje.

Na vrsto so prišli nastopi. Otroški pevski zbor šole Franceta Balantiča je zapel tri pesmi (Bog je ustvaril zemljo; Po jezeru bliz Triglava; V dolin'ci prijetni). Zbor vodita ge. Marija Krajnik Štrubelj ter Kristina Skvarča Šenk, ob pomoči Anice Mehle.

Sledil je nastop otroške skupine, ki se je predstavila z gorenjskim plesom. Številno skupino vodijo Mirjam Mehle Javoršek, Lučka Groznik in Bernarda Juhant.

Nato se je predstavila mladina Našega doma z uglajenim, lepo pripravljenim gorenjskim spletom folklornih plesov.

Ob koncu dopoldanske akademije, ki se je vršila na prostranem pokritem dvorišču Našega doma, je predsednica Doma novemu škofu izročila spominski plaket z grbom, ki vsebuje posekano drevo z novimi mladikami, kar pomeni da smo bili posekani po drugi svetovni vojni in revoluciji, a tostran oceana so zrasle nove mladike. Mešani pevski zbor San Justo mu je pa podaril svoji zgoščenki. Za tem je spregovoril škof Martini, ki je s pastirsko besedo pozdravil in se zahvalil Domu in navzočim za izredno lep in topel sprejem.

Dopoldanski del je povezovala Ivana Tekavec.

Gostje so si nato ogledali prostore Doma, podpisali domovsko spominsko „zlato“ knjigo in se pridružili lepemu številu rojakov, ki so se udeležili slavnostnega kosila v kletnih prostorih.

Popoldanski program se je pričel ob 17.30 uri. Imel je globoko vsebino in poseben pomen, saj ga je zaznamovalo

več obletnic in dogodkov, ki nas vodijo k razmišljanju. Obhajali smo 30. obletnico smrti prvega krajevnega župnika g. Janka Mernika. Spominjali smo se 10. obletnice dr. Alojzija Starca, ki nas je prerano zapustil. Slavlje je bilo tudi pod oznako X. Evharističnega kongresa, ki je bil letos v Argentini. Zato so organizatorji izbrali kot osrednjo točko 48. obletnice Našega doma odrski prikaz misterija "Slehernik" Huga Von Hofmannsthal.

Popoldanski program je povezovala Erika Poglajen. Najprej je predsednica doma gospa Mici Malavašič Casullo pozdravila goste. Zatem je priložnostne besede ob tako lepem slavlju na prisotne naslovil in Našemu domu čestital predsednik krovne organizacije Zedinjene Slovenije, gospod Lojze Rezelj.

Slavnostni govornik je bil arh. Jure Vombergar, čigar govor smo v celoti objavili v prejšnji številki Svobodne Slovenije.

Sledila je nato odrske predstava. Opis in komentar objavljamo posebej na tej strani.

Izredna bogata vsebina, odlično izpeljana igra ter enkratna scenska zamisel so pripomogle k izrednemu uspehu obletnice.

Vsem, ki so se z delom, dobro voljo, dobrimi željami se pridružili prazniku Našega doma smo iskreno hvaležni in prosimo Boga naj jim stotero povrne!

Imdc

Misterij Slehernik na sanhuškem odru

Za praznovanje 48-letnice svojega Doma so v San Justu pripravili alegorično igro Slehernik, ki jo je napisal Hugo van Hofmannsthal. Predstava je povzdignila praznično razpoloženje. Bila je vzorno in vestno izvedena.

Misterij Slehernik je odrsko delo, ki ga je avtor napisal pred stoletjem, vendar je dogajanje vedno sodobno. Slehernik je kdorkoli izmed nas, vsakdo, kot ime pove.

Slehernik je mož srednjih let, poln življenjske sile, bogat, predan uživanju in prepričan, da je vse njegovo početje takšno, kot mora biti. S prijateljem je dober, z dolžnikom krut, do služabnikov zahteven, na materine opomine zaradi neurejenega življenja gluhi in jo z nasmehom odklanja. Ko pa pride nepričakovano zadnja ura se zave, da bo moral dati odgovor pred Sodnikom. Prosi trenutek odloga. Takrat išče pomoč pri svojih dobrih delih, kolikor jih je kdaj storil. V zadnjih trenutkih mu pomagata njegova vera in njegova dobra dela — v igri posebljeni in potolažen sprejme božjo poslanko, Smrt. V resnici smo vsi na isti poti. Šele v trenutku, ko ni povratka, se zavemo odgovornosti, šele takrat poslušamo glas vesti.

Delo je odlično prikazano in po dobri igri, kot je bila tokrat, odide vsak obogaten. Režiser Blaž Miklič je ponovno pokazal zrelo znanje in visoko sposobnost. S spretno roko je obvladal dramsko odvijanje in osebe na odru. Izbral je tudi zelo dobre igralce in jih temeljito pripravil.

Glavna vloga, ki je bila zelo zahtevna, ni oplašila Janeza Krajnika, ki je bil ves čas na višku in po njegovem zgledu so se tudi drugi vživeli v svoje vloge. Vsi izvajalci večjih vlog so se sproščeno prilagajali. Posebno ženske vloge so bile nepriljubljene in prepričljive. Najmlajši so se brez zadrege vključili v igro. Prijetno je bilo prisluhniti slovenski besedi, ki je vezana v verzih Župančičevega prevoda gladko tekla in zvenela domače, kot da smo sredi Slovenije.

Tako v prvem delu sledimo Sleherniku, katerega prijatelj spremlja z nasmehom, vedno pripravljen na usluge; služabniki kot da se bojijo zamuditi priložnost za izkazovanje predanosti, mati ljubeče vedno opominja, ljubica prekanjeno priliznjena. Nato nastopijo osebe, ki predstavljajo duhove, izrazito skrivnostne.

Vsi igralci, tudi oni, ki niso izstopali z besedilom, so pripomogli, da je bilo doživetje pretresljivo živo. Vsaj imenujmo vse, za spomin in kroniko: Glasnik, Andrejka Puntar; smrt, Nuška Belič Drakslar; vera, Marta Petelin, dobra dela, Tatjana Modic Kržišnik, Mamon, Martin Selan, Slehernik, Janez Krajnik; Slehernikova mati, Marta Urbančič Oblak; Slehernikova ljubica, Ingrid Ahlin; družnik, Marcelo Brula; oskrbnik, Albi Klarreich; kuhar, Marjan Grilc; suhi nečak, Gregor Modic; debeli nečak, Stanko Jelen; ubogi sosed, Marko Štrubelj; dolžnik, Marjan Urbančič; dolžnikova žena, Marta Selan Brula; sluga, Matjaž Štrubelj; prvi stražar, Marjan Godec; drugi stražar, Pavel Modic; pevec, Klavdij Selan; otroka, Lucijana Oblak in Mikaela Oblak.

Oder je mojstrsko pripravil Tone Oblak. Že na prvi pogled nas je prepričal, da scena ni navadna, kakršno vidimo na amaterskih odrih. Marsikatero

veliko gledališče nam lahko zavida. Zahtevni premiki so se lahko spontano odvijali.

Kot je dobro zamišljena scena povzdignila odrske nastope, so bila tudi oblačila dobro pripravljena. Dragoceni kostumi, ki so jih imeli na skrbi mladi sodelavci (Danica Malovrh, Veronika Malovrh, Marcelo Brula), so pomagali nastopajočim k sproščenosti. Prav tako tudi maske (Danica Malovrh, Veronika Malovrh, Ivana Tekavec, Ivo Smrdelj), ter okraski (Magdalena Oblak Žgajnar). Gledalci so mogli ocenjevati odlične materiale, barve, dragocene okrase in točne kroje, primerne času in razmeram, v katerih se misterij dogaja.

Skupina plesalk (pod vodstvom Florencie Lamane) je razveselila s pristrčnim baletnim vložkom. V osrednji sceni, ko so nastopili kot velik pevski zbor, je sodeloval Mešani pevski zbor San Justo, pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar.

K brezhibnemu razvoju igre so bistveno pripomogli tudi tehnični sodelavci. Vemo, da je zvok vedno eden odločilnih dejavnikov, da lahko nemoteno sledimo igri. Na

skrbi ga je imel Marko Čop. Zvočni efekti in glasba so bili v spretnih rokah Marka Štrublja; za luči sta skrbela Marko Štrubelj in Andrej Šuc. Za kulisami se je kot rekvizitorka izkazala Isabel Bogataj Tomažević; šepetalki pa sta bili Nežka Lovšin Kržišnik in Tilka Loboda Oblak. Vsak obiskovalec igre in

obletnice je dobil lepo izdelan program — triptih, kjer je bilo jasno ločeno praznovanje od odrskega nastopa. Na žalost ni naveden avtor kar umetniškega dela. Prav tako tudi ne, da je prevod Otona Župančiča.

Glavna zasluga je režiserjeva, a vrsta sodelavcev je prav tako pomagala, da je bila dvorana ta večer polna zadovoljnih, navdušenih, celo očaranih gledalcev. Lepa, dobro izvajana igra, pa tudi jasna izgovorjava nas je navdušila. Gledalci so izrazili hvaležno priznanje z burnim ploskanjem in cvetjem.

Zelo lepo praznovanje! Daje nam upanje, da bo mladina vztrajala na tej poti, po tirnicah očetov in dedov, v čast naši skupnosti in vsemu slovenstvu.

M. A.

VTISI IZ SLOVENIJE

Izenačen rezultat 1:1

Od našega dopisnika

Meščan, še posebej iz večjih ali velikih mest, kakega bližnjega spoznanja z divjimi vrstami iz živalskega kraljestva ne bo imel. Kvečjemu z zverinami, ki pa navadno ne spadajo med te, ampak med dvo-nožce, oziroma se v te prelevijo iz naše vrste Homo sapiens. Zverine so velikokrat veliko bolj nevarne, kot pa zveri...

Koliko minut ali kilometrov se mora Buenos-airesčan peljati, da pride do divjadi? Da o zvereh niti ne vprašam (ne, ne: živalski vrt v taki ali drugačni obliki ne pride v poštev). Če je preseleitev sama po sebi nekako šokantna, je zamenjava mestnega s podeželskim okoljem dvakrat šokantna. Namreč znati se v mestnem parku ali na vrtu podružnične šole in gledati, kako se po tleh ali drevesih vrtijo veeverice, je poseben dogodek. Ostane za vedno v spominu.

Šok je tudi peljati se po okolici Ljubljane, slabih petnajst kilometrov, pa opaziti prometne znake, ki nas opozarjajo na prehod divjadi. K tem tablam včasih postavijo v bližini še figuro srne — in človek kar avtomatično zniža hitrost in hoče vsem naznaniti, da je tam srna. Pa ni: je le navadna figura živali in začaranja je konec. A ne vedno. Se zgodi, da vidiš, kako se pri belem dnevu oprezno približuje cesti in potem hitro prekorači asfalt ter se prav tako skoraj neopazno skrrije v gozdu.

Zgodi se tudi, da prečka cesto, ko je človek v avtu. Avto skoraj sam upočasni vožnjo, saj pričakuje, da bo za prvo prišla še druga. In res: hitro jo ucvre za pred-

hodnico in se poskrije po grmičevju onkraj ceste. Pa kaj, ko nimaš časa, da bi sprožil fotoaparati!..

Sprehodi naj bi nam pomagali ohranjati ali utrjevati naše zdravje. Torej: pojdimo po stezi skozi gozd, samo do bližnje vasi-ce na hribčku. Pri zadnji hiši, ki je res že na samem, se kakih 50 m od steze v zgodnji pomladi družina ukvarja s pripravo njivice, da bo na njej posadila povrtnino. Na pozdravno kret-njo se oglasi mož: „Kaj greste medveda iskat?“ Človek se prilično nasmehne, a vprašanju sledi vabilo, naj pridemo bliže. In tako spoznamo, da je po tisti njivici tacala medvedka in mladiča. In da je gospa, ki živi sama v tisti zadnji hiši, ponoči skoraj skoprnela, ko je videla to gozdno divjad skozi okno. Vsa iz sebe je klicala po telefonu sosedo, ta pa policijo in lovce. Pozno zvečer so se podali do osamljene domačije in gledali, kako so se mrcine sprehajale po njivici. Ker pa lovci niso imeli dovoljenja za odstrel, in žival ni kršila nobenega pisanega človeškega zakona, da bi morala ukrepati policija, so oddali le nekaj strel, da bi se divjad vrnila nazaj v gozd. A tudi to ni šlo: medvedka je hotela vedeti, kdo jih podi, pa se je začela približevati. Torej so se lovci in policaji morali vrniti v svoje (naj mi oprostijo izrazu) brloge. Rezultat: medvedka:ljudje 1:0!

Takrat s sprehodom po gozdu ni bilo nič. Pa jo mahnem kasneje, sam, ko so kmetje že pobirali krompir, ki ga je letos toliko, da skozi ušesa gleda. Isto pot sem ubral; korajžno sem stopal po gošči. Lepo jutro,

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

Od petka 8. oktobra do nedelje 10. oktobra so bile **dvodnevne duhovne vaje za može**. Bile so v domu duhovnih vaj Maria Auxiliadora v San Miguelu. Vodil jih je **dr. Alojzij Kukovica**.

V nedeljo, 10. oktobra je bila **48. obletnica Našega doma v San Justu**. Ob 11. uri je bilo zbiranje predstavnikov domov in organizacij ter narodnih noš. Šli so v sprevedu do sanjuške stolnice, kjer je delegat **prelat dr. Jure Rode** daroval sv. mašo. Pel je Mešani zbor San Justo pod vodstvom **prof. Andrejke Selan Vomberger**. V Našem domu na dvorišču je bilo dviganje zastav in akademija. Navzoč je bil novi škof sanjuške škofije **mons. Baldomero Carlos Martini**. Nastopili so otroci in mladina Našega doma. Sledilo je skupno kosilo. Popoldne je po pozdravih imel govor **arh. Jure Vomberger**. Nato je bil na odru Frida Beznika prikaz misterija v dveh dejanjih „**Slehnik**“, avtorja Huga von Hofmannstalla. Režiral je **Blaž Miklič**, sceno je zasnoval **Tone Oblak**. Zvečer je bila prosta zabava ob zvokih orkestra EQE.

Isti dan je bila **misijonska nedelja**.

V ponedeljek, 11. oktobra je bil **sestanek pristavkega odseka zveze slov. mater in žena**. Vodila ga je predsednica **Marta Križ Golob**. Govorila je **Ana Marija Hren** o „Pogledih na Slovenijo danes“.

V četrtek, 14. oktobra je bil v Slovenski hiši **sestanek Zveze slovenskih mater in žena**, vodila ga je predsednica **Pavlina Dobovšek**, govoril pa je **Tone Mizerit** o temi „Družba in oblast“.

Isti dan zvečer je bila **seja Upravnega odbora Zedinjene Slovenije**. Vodil jo je **predsednik Lojze Rezelj**.

V soboto, 16. oktobra je v Slovenski hiši **Slovenska kulturna akcija praznovala zlati jubilej svojega ustvarjalnega dela**. Ob 19. uri je bila koncelebrirana sv. maša, nato pa je bila v veliki dvorani škofa Rožmana slavnostna akademija.

V nedeljo, 17. oktobra smo v Argentini imeli **materinski dan**. V naših družinah smo ga lepo praznovali.

Isti dan zvečer je bila v Našem domu v San Justu **ponovitev misterija „Slehnik“**.

P-Dova za tiskovni referat ZS

lep sprehod, svež zrak - užival sem, da ni kaj. A nisem dospel prav do vasi-ce na griču; ubral sem bližnjico in se srečal s kmetom, ki je rinil voziček s krompirjem. Kar nič ni čakal na pozdrav; če sem se izgubil, me je vprašal, pa če sem srečal medveda. Pa kje ga bom srečal zdaj, sredi oziroma proti koncu poletja. Pa da ja, da ima svojo pot tam čez, mimo ribnika, itd...

Resnici na ljubo in da ne boste mislili, da sem res kako korajžen: to pot mi niso pokazali nobenih odtisov medvedjih tac ali kakih drugih znakov medvedjega pohoda. In tudi sprehod je potekel mirno in sproščeno.

Končni rezultat je torej: Medvedi:sprehodi po gozdu 1:1.

A Miriam je odločila, da je turnir prekinjen oziroma — dokončno odpovedan!..

GB

RAZPIS ZA DIPLOMSKE NALOGE

Nagradni natečaj na delo izseljenstva

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, objavlja **NAGRADNI NATEČAJ** za diplomska, magistrska in doktorska dela na temi:

A: Slovenci v zamejstvu

B: Slovenci v izseljenstvu

Namen natečaja je spodbujanje in nagrajevanje raziskovalne dejavnosti dodiplomskih in diplomskih študentov na področju zamejske in izseljenške tematike in s tem krepitev zavesti o njeni pomembnosti za ohranjanje slovenske etnične in nacionalne identitete v matični domovini in zunaj njenih meja.

Na nagradni natečaj se lahko prijavijo kandidatke in kandidati iz Republike Slovenije in tujine. Predmet nagradnega natečaja so uspešno zagovarjana diplomska, magistrska in doktorska dela na kateri koli univerzi v Sloveniji ali zunaj nje, ki obravnavajo tematiko slovenskih manjšin v sosednjih državah ter slovenskih izseljencev.

Na natečaj Urada lahko kandidirajo tudi dela, ki kandidirajo na drugih podobnih natečajih. Upoštevana bodo dela, zagovarjana v obdobju od 1. 11. 2003 do 1. 11. 2004.

Nagrajena bodo tri dela za področje zamejstva in tri dela za področje izseljenstva, in sicer prvi nagradi za vsako od področij v višini 170.000 SIT ter po dve nagradi v višini 130.000 SIT.

Na predlog strokovne komisije se Urad lahko odloči tudi o večjem številu nagrad v eni od kategorij, vendar skupno število nagrad ne sme presežati skupnega števila razpisanih nagrad (6) in fonda 860.000

SIT (vsote so v neto zneskih).

Najboljša dela bodo na željo nagrajencev prejela tudi priporočilo Urada za objavo.

Strokovna komisija bo ocenjevala diplomska, magistrska in doktorska dela z različnih področij na temo slovenskega izseljenstva oziroma slovenskih manjšin v sosednjih državah.

Pri tem bo upoštevala naslednje osnovne kriterije: izvirnost teme - pristopa, uporabnost v smislu ohranjanja slovenske identitete zunaj meja Republike Slovenije in povezanosti z njo, strokovnost in zahtevnost dela.

V soglasju z avtorji bo Urad prispela dela ali njihove kopije obdržal v svojem arhivu.

NAČIN IN ROK PRIJAVE NA NATEČAJ

Kandidati naj na naslov *Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvo za zunanje zadeve, Prešernova 25, 1000 Ljubljana* s pripisom „**ZA NAGRADNI NATEČAJ**“ pošljejo ali dostavijo en izvod svojega dela, potrdilo o opravljenem zagovoru diplomskega, magistrskega ali doktorskega dela ter kratek življenjepis z osebnimi podatki in kontaktnim naslovom.

Strokovna komisija bo dela sprejemala do vključno 17. novembra 2004, rezultati natečaja pa bodo znani predvidoma do konca leta 2004.

Svečana podelitev nagrad bo sledila predvidoma v začetku leta 2005.

Dodatne informacije na tel. ++386 1 430 28 11 (vsak delavnik med 9. in 15. uro).

NASVETI ZA STARŠE

Kadar otrok ne uboga (3 - KONEC)

Ne dopuščati pogajanj. Pravilo, da ne trguj s svojim 'ne', ne pomeni, da si neizprosen in trd. Odsotnost vsakega pogajanja z otrokom lahko pomeni avtoritarnost in zlorabo moči, kar vodi v nekomunikacijo ter pretrga vezi med starši in otroci.

Zahtevati takojšnje uspehe. Pogosto imamo starši z otroci malo potrpljenja. Hočemo, da bi bili najboljši — takoj! Pri lastnih otrocih radi pozabimo, da se nihče ne rodi že poučen. Vse potrebuje učne dobe, z neizogibnimi napakami. Kar starši sprejmejo pri drugih, tega večkrat ne prenašajo pri lastnem otroku, pri katerem vidijo le negativne reči. Te mu potem prestano očitajno za namenom, „da si bo vendarle zapomnil“.

Ko vemo, česa se moramo izogibati, nam morda pride prav nekaj nasvetov in preprostih 'trikov', ki pomagajo olajšati težave in pomagati pri **uravnovešenem razvoju otrok, hkrati pa doprinesiti k miru v družini**. Ti nasveti ne zahtevajo drugega, kakor da verjamemo, da so uspešni in da jih vztrajno in dosledno uresničujemo v praksi.

Nekatere od teh tehnik sem že omenil, ko sem govoril o napakah in jih zato ne

bom ponavljal. Omejil se bom in v kratkem naštel nekaj konkretnih nasvetov, ki lahko pomagajo doseči pri otrocih ugled in zdrav avtoriteto.

Imejte jasne cilje, kaj hočete z vzgojo doseči. To je prvi pogoj, brez katerega prav lahko otepano okrog sebe kot bi bili slepi. Teh ciljev naj bo malo, a morajo biti točno izraženi in sprejeti od očeta in matere. Na ta način se bosta oba čutila povezana s ciljem, ki ga zasledujeta. To zahteva časa za pogovor, včasih pa tudi svinčnika in papirja, da so stvari bolj določene in da jih je težje pozabiti. Od časa do časa jih moramo skupaj pregledati, da jih ne pozabimo pa tudi, da vidimo, če niso izgubili aktualnosti z ozirom na starost otrok in razmer v družini.

Učite jasno konkretne reči. Nima pomena praviti otroku „bodi priden“, „lepo se obnašaj“, „lepo jej“. Taka navodila mu ne povedo ničesar. Kar mu resnično koristi je, da mu prijazno povemo, kako naj prime vilice ali nož.

Dajte učenju svoj čas. Ko smo enkrat dali jasna in konkretna navodila, moramo otroka, ko jih skuša prvič izvajati v praksi, spremljati z našo pozornostjo, vzpodbudo

in, če treba, pomočjo. Zanj so to nove reči in zato potrebuje časa, vaje in vodstva.

Cenite otrokove poizkuse in napore. Treba je poudariti, kaj naredi otrok prav, pa spregledati pomanjkljivosti. Upoštevati je treba, da kar naredi slabo ni z namenom, da bi nagajal, marveč, da se pač uči. Otroku, prav kakor odrasel človek, je vesel uspeha in priznanja.

Dajte zgled, da boste imeli moralno moč in ugled. Brez skladnosti med besedami in dejanji ne bomo pri otrocih dosegli ničesar. Prav nasprotno jih s tem le razočaramo in zmedemo. Oče ne more pričakovati od sina, da bo postlal svojo posteljo, če sam tega nikdar ne naredi.

Zaupajte otroku. Zaupanje je ena od ključnih besed. Pozitivna avtoriteta predpostavlja, da otrok staršem zaupa. To pa se ne zgleda s tem, da zaupa otroku.

Storite kar je treba, a bojte se dolgih razlag. Ko je otroku enkrat jasno, kako se mora obnašati, je nadaljne govorenje in prepričevanje škodljivo. Dolge pridige ostajajo brez uspeha. Ko otrok enkrat ve, kaj mora narediti, pa tega ne naredi, stori ti, kar moraš, in s tem utrdi svojo avtoriteto.

Priznajte lastne napake. Nihče ni popoln, tudi starši ne. To, da starši priznajo svoje napake, povzroči v dečku ali deklici občutek varnosti in miru, jima da poguma, da se pričneta sama odločati, čeprav se lahko zmotita. Spoznata, da pomote niso

polom, če nam povedo, česa naj se varujemo. Priznanje napak pokažejo, koliko je v družini volje do izboljšanja.

Vsi ti nasveti lahko doprinesejo k **pozitivni avtoriteti**, ali pa so popolnoma neuspešni in celo negativni. Vse je odvisno od dveh dejavnikov, ki sta pomembna na vseh področjih človekove dejavnosti, v odnosu z otroci pa sta neobhodno potrebna: **ljubezen in zdrava pamet**.

Vzgjati pomeni ceniti, je dejal Alexander Galí. Ljubezen povzroči, da razne tehnike ne spremenijo odnosa v nekaj mrzlega, trdega in neizprosnega, kar je površno in dolgoročno gledano brez uspeha. Ljubezen pomeni sprejeti tudi odločitve, ki so lahko na začetku boleče tako za starše kakor za otroke. Ščasoma pa jih spoznamo in vrednotimo, ker so blagodejne za starše in za otroke.

Zdrava pamet stori, da uporabimo primerno tehniko v pravem trenutku in s primerno močjo z ozirom na določenega otroka in odraslega v vsakem konkretnem primeru. Zdrava pamet nam pove, da ne smemo pobijati muhe s topovskimi streli, niti levov s fračo. Odrasli moramo imeti dovolj zdrave pameti, da vemo, če imamo pred seboj muho ali leva. Če v kakem primeru dvomimo, si poiščimo pomoč, da nam bodo stvari jasne predno ukrepamo.

KONEC

(Povzeto po si.catholik.net.)

NOVICE IZ SLOVENIJE

UNION POŽRL LEVA

Grand hotel Union je 58 odstotkov delnic družbe Hotel Lev kupil od KAD, Zavarovalnice Triglav, finančne družbe Triglav, Triglava DZU, Zlate Monete 1 ter podjetij Elmo in IMP Montaža. Andrej Prebil, finančni direktor Grand hotela Union, je še povedal, da ne nameravajo še zvišati deleža v tem edinem ljubljanskem hotelu s petimi zvezdicami.

VISOKA KAZEN MORILCU

Senat ljubljanskega okrožnega sodišča je v torek 28-letnega Ladislava Žagarja iz okolice Kamnika zaradi umora upokojenega duhovnika, 78-letnega Antona Gosarja iz župnišča Mekinje pri Kamniku, obsodil na 30-letno zaporno kazen. Senat mu je izrekel najvišjo možno kazen, ker ga je umoril iz koristoljubnosti, ne pa na zahrbtnen in grozovit način, kot je trdilo tožilstvo. Dejanje je Žagar sicer storil v stanju manjše prištevnosti, nikakor pa po ugotovitvah izvedencev ni bil neprišteven.

POTRES, KI GA NI

Glavni cilj vaje Potres 2004, ki je v soboto potekala v Ljubljani, je povečanje pripravljenosti in sposobnosti ukrepanja v primeru potresa v prestolnici, je na časnarski konferenci povedal poveljnik civilne zaščite (CZ) Miran Bogataj. Na vaji je sodelovalo približno 740 pripadnikov sil za zaščito in reševanje, policije in Slovenske vojske. V okviru mednarodne pomoči pa bodo sodelovale tudi reševalne ekipe iz Italije, Hrvaške in Madžarske.

PO SVETU

TERORIZEM MORI TUDI V EGIPTU

Po krvavih terorističnih napadih v egiptovskem letovišču Taba na polotoku Sinaj so egiptovski reševalci našli 34 mrtvih. Med umrlimi je 12 Izraelcev in devet Egipčanov, identificirali pa so tudi trupli dveh sester iz Italije, starih 19 in 22 let.

Egiptovske oblasti domnevajo, da so teroristi iz Jordanije ali Savdske Arabije prišli s hitrimi čolni. Varnostni viri v Egiptu pa ocenjujejo, da so storilci v bombnih napadih uporabili 600 kilogramov eksploziva ter da bi lahko šlo za lokalne skrajneže, ki so imeli pomoč od zunaj.

ZELO MALO RAZLIKE

Ameriški predsednik George Bush in demokratski predsedniški kandidat, senator iz Massachusettsa,

John Kerry sta bila pred zadnjim televizijskim soočenjem v zvezni državi Arizoni v javnomnenjskih raziskavah načeloma izenačena. John Kerry se je tudi v zadnjem televizijskem soočenju bolje odrezal od svojega nasprotnika, vendar pa ostaja vprašanje, če bo to dovolj za zmago na predsedniških volitvah, ki bodo 2. novembra. Takojšnja anketa televizije ABC je prisodila Kerryju minimalno zmago z 42 proti 41 odstotkom gledalcev, vendar pa je v njej sodelovalo 38 odstotkov republikancev in le 30 odstotkov demokratov. Anketa televizije CBS, ki je zajela izključno doslej neopredeljene volivce, pa je pokazala Kerryjevo zmago z 39 odstotki proti Bushvim 25 odstotkom, medtem ko je 36 odstotkov neodločenih gledalcev menilo, da je bil izid debate neodločen.

SKRBIMO ZA ZDRAVJE

Skodelica kave

Raziskovalci so odkrili, da jutranjo kavo potrebujemo in če je ne popijemo, dobimo prve znake abstinencijske krize. Samo ena skodelica vodi v odvisnost od kofeina, so še dodali raziskovalci baltimorske univerze.

„Kofein je najbolj razširjeno poživilo, je poceni in dostopen vsem, ki potrebujejo potrebno količino,“ je povedal Roland Griffiths, profesor psihiatrije in nevrologije, ki je vodil raziskovanje.

„Najnovejše raziskave so pokazale, da ljudje, ki ne dobijo svoje dnevne doze kave, lahko trpijo za prvimi znaki abstinencijske krize, od glavobola do slabosti in težje koncentracije. Lahko se celo počutijo kot da imajo gripo, z močnim glavobolom in bolečinami

v mišicami,“ še dodaja.

Avtor zaključuje: „Če ne dobimo dnevne doze, pride do slabosti, slabe volje in močnih glavobolov.“

Poskusi so pokazali, da več kot 50 odstotkov ljudi trpi za glavobolom, če ne spije skodelico kave in 13 odstotkov pa se jih počuti tako slabo, da ne morejo v službo.

V članku še avtor dodaja, da se je kofeinske odvisnosti mogoče odvaditi.

„Preskušamo metodo postopnega vnosa kofeina, tako da ljudje lahko zmanjšajo simptome abstinencijske krize,“ trdi Griffiths.

V Severni Ameriki 80 do 90 odstotkov odraslih stalno uživa kofein. Povprečen dnevni vnos v ZDA je okoli 280 miligramov, ki je v eno do dveh skodelicah kave.

PISALI SMO PRED 50 LETI

OSMI OBČNI ZBOR DRUŠTVA SLOVENCEV V BUENOS AIRESU

Letošnji občni zbor Društva Slovencev v Buenos Airesu je bil v nedeljo 10. oktobra t. l. dopoldne v dvorani pri farni cerkvi sv. Julije. Istotam je bil v nedeljo 3. oktobra tudi članski sestanek kot priprava na občni zbor.

Osmi občni zbor je začel in nato vodil predsednik DS g. ing. **Albin Mozetič**. Pozdravil je vse navzoče člane in članice. Iskren pozdrav je naslovil tudi na vse rojake, ki so tekom tega leta prišli iz Slovenije v Argentino ter jim želel srečo in zadovoljstvo v novi domovini. Povabil jih je naj se pridružijo slovenski skupnosti v Argentini, ki se tu uveljavlja v Društvo Slovencev.

Po splošnem poročilu o društvenem delovanju je poudaril tudi to, da so se Slovenci v tej poslovni dobi meseca februarja t. l. predstavili v radiu s slovensko uro argentinskemu narodu. Z besedo in slovensko pesmijo, ki jo je izvajal Slovenski pevski zbor Gallus, so dostojno proslavili slovensko ime. ...

Pri volitvah je bil znova izvoljen za predsednika DS g. ing. **Albin Mozetič**. V **upravni odbor** pa naslednji gg:

Cof Emil, Cvetko Boleslav, Česaček Nande, Erjavec Lojze, Fajdiga Pavle, Grohar Ignacij, Horvat Avgust, Kastrevc Izidor, dr. Kovačič Miro, Kralj Janez, Krošelj Andrej, Loboda Marjan, Maček Janez, Magister Albin st., Markež Valentin, Mizerit Martin, Pernišek Franc, Pipan Alfonz, dr. Savelli Julij, Smersu Rudolf, Stare Miloš, Zupan Herman in Žitnik Rudolf.

V **nadzorni odbor**: gg. Dr. Eiletz Leopold, dr. Jelenc Celestin in Masič Pavle. Za predsednika razsodišča je bil izvoljen g. dr. Logar France.

SLOVENC V ARGENTINI

III. filozofski večer Slovenske kulturne akcije se je vršil v četrtek 7. t. m. V nadenournem predavanju je univ. prof. **dr. Ignacij Lenček** obdelal snov „Narodnost in njen etos“. Pismeni koreferat je poslal g. dr. Milan Komar, koreferiral je še g. Božo Fink. Sledila je debata, za zaključek so vrteli Grdinov film o kiparju Goršetu in njegovi letošnji clevelandski razstavi.

IZID

ZBORNICA-KOLENDARJA SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1955

Bo izreden kulturni dogodek med slovenskimi izseljenci. Bo pa tudi posebnost v vsem izseljenskem tisku.

Prednaročnili in predplačila sprejemajo zastopniki samo do 28. novembra 1954.

OBVESTILA

Vsi, ki so dopolnili 12. leto starosti, in bi letos zasebno želeli delati izpit čez šesti razred (sexto grado), naj se prijavijo v pisarni Društva Slovencev, Victor Martinez 50. Tam dobe vse nadaljnje informacije.

Slovensko planinsko društvo — Buenos Aires vabi članstvo na svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v petek 26. novembra 1954, ob 19:30 h v dvorani Dekleva — Jorge Newbery 3568.

Odbor SPD

Slovenska Kulturna akcija priredi v četrtek 21. t. m. ob pol osmih v ramaški dvorani svoj XXIII. Kulturni večer pod naslovom **Primorska govori**. Večer bo posvečen **Ivanu Preglju** in **Srečku Kosovelu** ob 50. letnici njegovega rojstva. Govorita Ruda Jurčec in Tine Debeljak ml., prebrano bo pismo dr. Tineta Debeljaka o Srečku; na sporedu so še recitacije in bogat izbor skioptičnih slik iz Pregljevega življenja.

Svobodna Slovenija, št. 40, 14. oktobra 1954

ESLOVENIA, MI TIERRA

Rebelión en contra de la revolución

La gente empezó a armarse para salir en defensa de sus propias vidas, las que estaban amenazadas por el terror que desplegaban los partisanos.

En Loški potok los partisanos "liberaron" el lugar en mayo de 1942. El 15 de mayo ocho jóvenes desenterraron las armas que estaban escondidas y se atrincheraron en el campanario de Tabor. Al oír los disparos, los partisanos se dieron a la fuga. Los muchachos pidieron refuerzos a Ribnica.

Los partisanos volvieron con refuerzos, atacaron el poblado, le prendieron fuego al campanario y exigieron la rendición de los muchachos junto con el capellán. Al día siguiente llegaron los italianos, saquearon, mataron y le prendieron fuego al poblado de Retje.

En Št. Jošt nad Vrhniko la Legión eslovena era muy activa. Los partisanos querían que los parroquianos se les sumaran, pero no tuvieron éxito. El 19 de abril de 1942 montaron un proceso contra el párroco de Št. Jošt. Esa fue la razón por la que la gente del pueblo empezó a armarse. Mientras tanto los italianos permitieron que actuaran las guardias del pueblo, los grupos que se habían autoconvocado en defensa propia. En Št. Jošt las guardias se asentaron el 17 de julio. En la noche del 24 de julio el pueblo recibió el ataque de los partisanos. Los de las guardias buscaron refugio en la casa parroquial y en el campanario.

La mayoría de las casas sufrió los saqueos de los partisanos. Además incendiaron el poblado. Cuando atacaron la casa parroquial, no pudieron con ella. Empezaron la retirada en horas de la madrugada. Ellos tuvieron varias bajas. La gente del lugar, ninguna.

Tres días más tarde los italianos llegaron con sus refuerzos.

La reacción de los partisanos fue brutal: mataron a 23 personas y quemaron 70 propiedades.

Las guardias del pueblo extendieron su accionar a otras regiones. En un principio los italianos no estaban de acuerdo con que entraran en acción. Más tarde dieron su visto bueno y les facilitaron algunas armas, pero no permitieron que las de los distintos pueblos tuvieran conexión entre sí.

SLOVENC V ŠPORT

KATARINA SREBOTNIK SLAVILA ŽE SEDMIČ

Teniška igralka Katarina Srebotnik je skupaj z Japonko Šinobu Asagoe zmagala na teniškem turnirju WTA v Tokiu z nagradnim skladom 170.000 dolarjev. Prvi nosilki sta v finalu ženskih dvojic gladko s 6:1 in 6:4 slavili proti Američankama Jennifer Hopkins in Mashoni Washington. Za Velenjčanko je to že sedmi naslov v ženskih dvojicah, skupno pa deveti na turnirjih WTA.

PRENOVLJENA DVORANA V DOMŽALAH

Košarkarji Heliosa iz Domžal bodo od letos naprej nastopali v prenovljeni dvorani Komunalnega centra: ima nov parket, posodobljene garderobe, gledalci pa bodo lahko uživali na povečani tribuni. Dvorana bo po novem sprejela 1500 gledalcev.

ZDAJ PA ŠE ZLATO!

Plavalec Peter Mankoč je na svetovnem plavalnem prvenstvu v 25-metrskih bazenih v ameriškem Indianapolisu z novim rekordom svetovnih prvenstev 52,66 osvojil zlato medaljo na 100 m mešano in ubranil naslov z zadnjega prvenstva pred dvema letoma v Moskvi.

NESREČNA DIRKA

Za motociklista Mirana Stanovnika je bila druga etapa dirke Desert Challenge ekstremna v vseh pogledih. Potem ko je bil po 230 kilometrih in treh kontrolnih točkah v vodstvu in mu je do velikega uspeha manjkalo le še 80 kilometrov, je med hitrim spustom po peščeni stezi spregledal luknjo in pri hitrosti okrog 130 km/h grdo padel. Sprva je še kazalo, da bo z dirko lahko nadaljeval, vendar se je po nekaj minutah odločil, da zaradi močnih bolečin poišče pomoč zdravnikov. Ti so ugotovili, da ima zlomljena tri rebra na desni strani prsnega koša.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar**

Glavni urednik: **Tine Debeljak ml.** / Za Društvo ZS: **Alojzij Rezelj** / Sodelovali so še: **Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Pavlina Dobovšek, Milena Jerebič Ahčin, Ivana Tekavec, Marko Vombergar, Veronika Gödec.** Mediji: **STA, si.catholic.net.**

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar**

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
 Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI
 Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
 Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5. nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfnat.com.ar

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
 19. oktobra 2004
1 EVRO 239,84 SIT
1 US\$ dolar 192,21 SIT

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

DAROVALI SO
 Zveza slovenskih mater in žena se najlepše zahvaljuje sledečim darovalcem v dobrodelni sklad: N.N. Carapachay, 200 ameriških dolarjev; N.N. Carapachay, 50 pesov; N.N. Hurlingham, 100 pesov. **Vsem Bog stotero povrni!**

OBVESTILA

SOBOTA, 23. oktobra:
 Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB ob 15.00 uri v Slovenski hiši.

„Oktoberfest“ mladine iz San Martina, ob 20.30 v Domu.

NEDELJA, 24. oktobra:
 37. obletnica na Slovenski Pristavi.

SREDA, 27. oktobra:
 Učiteljski sestanek voditeljic, ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 30. oktobra:
 Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB ob 15.00 uri v Slovenski hiši.

Večer nogometne ekipe ZS v Našem domu v San Justo.

NEDELJA, 31. oktobra:
 Predstavitve knjige Mirka Vasleta o slovenski literaturi, ob 10. v Našem domu v San Justu.

Srečanje molik in molilcev Živega rožnega venca, ob 15.30 v slovenski cerkvi Marije Pomagaj.

SOBOTA, 6. novembra:
 Deseta obletnica Folklorne skupine Maribor, v Slovenskem domu v Carapachayu ob 20.30. uri.

NEDELJA, 7. novembra:
 Zvezni mladinski dan, s celodnevno prireditvijo na Pristavi.

ČETRTEK, 11. novembra:
 Občni zbor Zveze slovenskih mater in žena, ob 16. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 13. novembra:
 Zaključna maša Srednješolskega tečaja RMB v Slovenski hiši.

VODORAVNO: 1. pri tej priči, brž; 5. v temnem delu dneva; 10. Krščanska zveza; 12. v resnici; 13. pomota; 14. zasilni most; 16. glavno mesto Bosne; 18. nevestina odpravnina (množina); 19. Eisenhower Dvight; 21 kazalni zaimsek; 22. kraljev sin; 24. zasledovanje z namenom ugrabitve; 26. povratno zasebni zaimsek (4. sklon); 24. iz italijansčine povzet pozdrav ob slovesu; 29. Jezusova babica; 30. slavljenje preteklih let; 33. nikalnica; 35. začetek štetja; 36. hudič; 37. ljubkovalnica za očeta; 38. Abrahamova žena; 40. najslabša šolska ocena (2. sklon množine); 41. domač izraz za upijanjenega; 43. vidni organ; 45. kemični znak za kalcij; 46. usločen; 47. vnaprej določena življenjska pot.

NAVPIČNO: 2. sto kvadratnih metrov; 3. kesanje; 4. bodeči plevel; 5. živalca, ki razpreda mreže, v katere lovi leteče žuželke; 6. kirurški poseg; 7. pridobljen način dela; 8. okrog; 9. veznik; 10. kupi zemlje, ki jih nameče podzemeljski žuškojed; 11. kar je postalo večje; 13. predlog; 14. pomožni glagol v dvojini (1. oseba dvojine, prihodnji čas); 15. glavno mesto Koroške; 17. lastnost živega bitja; 18. druga stopnja v glasbeni lestvici; 20. znano zdravilišče na Štajerskem; 23. prerok, ki je preživel v kitovem trebuhu; 25. prometno sredstvo na timicah; 27. prav takšno; 31. Engelbert Gangl; 32. prislov, ki poudarja znano dejstvo; 34. grški bog ljubezni; 38. kemični znak za kositer; 39. veznik; 41. najdaljša sibirski reka; 42. začetek štetja; 44. predlog za 2. sklon.

NOGOMET

„Goleada“

V tekmi 4. kroga kvalifikacij za svetovno nogometno prvenstvo je Norveška v Oslu premagala Slovenijo s 3:0. Na stadionu Ullevaal so pred 27.000 gledalci Slovenijo zastopali: Borut Mavrič, Pokorn, Matej Mavrič, Cesar, Mitrakovič, Sešlar (od 66. Komac), Šukalo, Čeh, Ačimovič, Lavrič (od 78. Dedič), Šiljak.

Slovenska nogometna reprezentanca je po navdušujočih predstavah klonila pred Norvežani, ki so se spet pokazali kot izredno neugoden nasprotnik in so dobili še tretji od štirih

medsebojnih dvobojev. Varovancem Braneta Oblaka, ki so sicer igrali pogumno, se je poznala utrujenost od tekme z Italijo, tako da so zatajili v tistih elementih, v katerih naj bi bili najmočnejši. Norvežani so bili tekaško bolj razpoloženi, bili so bolj disciplinirani, naredili so manj napak, tako da so zaslužno zmagali. Mogoče se je slovenski selektor odločil za napačno taktiko, saj je hotel nasprotnika napadati, kar je bila voda na mlin hitrih in telesno močnejših Norvežanov. Slovenci so sicer imeli več žogo v nogah, toda pokopale so jih napake in hitri nasprotni napadi, pri katerih so imeli napadalci vedno moža več. Prav tako je tokrat manjkalo tudi nekaj sreče, ki je bila njihov zaveznik v prvih treh tekmah, predvsem v tekmah z Italijo. Vendar so Slovenci še vedno v

solidnem položaju, predvsem pa so v dosedanjih štirih tekmah dosegli več, kot se je od njih pričakovalo.

- Mlada slovenska nogometna reprezentanca do 21 let pa je v četrtem krogu kvalifikacij za evropsko prvenstvo v Lillestroemu igrala z Norveško 0:0. To je peta točka za varovance Branka Zupana, s katero so obdržali realne možnosti za končno drugo mesto v skupini 5.

UMRL JE SUPERMAN

Na svojem domu v New Yorku je umrl ameriški igralec Christopher Reeve, ki se ga najbolj spominjamo iz filma Superman. Umrl je star 52 let. Njegov agent je sporočil, da mu je zastalo srce. Reeve je bil po padcu s konja leta 1995 paraliziran od vratu navzdol in prikovan na invalidski voziček. Igralec se je zavzemal za raziskave poškodb hrbtnice.

1	2	3	4		5	6	7	8	9		10	11
	12				13						14	
15		16		17						18		
19	20		21			22			23			
24		25		26	27		28				29	
30			31			32			33	34		35
36					37			38			39	
40				41			42			43		44
45			46						47			

NOV DNEVNIK

Primorske novice iz Kopra so od 20. septembra naprej dnevnik. Do zdaj so izhajale trikrat na teden, sedaj pa bodo časopis, ki bo izhajal vsak dan, razen nedelje. Projekt so pripravljali dve leti, v katerem je bilo kdaj slišati tudi o pobudi, da bi se združile s Primorskim dnevnikom iz Trsta. Največ pozornosti bodo v dnevniku še naprej namenjali primorskim temam, na Primorskih novicah pa obljublajo, da bo dnevnik oblikovno in vsebinsko bogatejši, okrepljena bo tudi kadrovska ekipa.

OBIŠČITE SPLETNO STRAN
www.slo.org.ar

37. PRISTAVSKI DAN

v nedeljo, 24. oktobra

„Da bomo ena družina ena moč“

- 11.00 zbiranje gostov
- 11.15 dviganje zastav
- 11.30 sv. maša
- 13.00 kosilo
- 17.00 popoldanski program:
 Slavnostni govor: ga. Maruča Zorc Čeč
 Kulturni program: „Jaz pa pojdem na Gorenjsko“, prijetno potovanje v besedi, pesmi in plesu v režiji Dominika Oblaka.

Sledi prosta zabava ob zvokih orkestra EQE.

Prijave za kosilo: Helena Dolinšek 4629-4879, Frenk Klemenčič 4489-1289, Janez Jelenc 4696-1434.

Pričakujemo vas!

Slovenska kulturna akcija

Naš dom San Justo

Knjigo Mirka Vasleta: Breve historia de la literatura eslovena

bo predstavil arh. Jure Vombergar v Našem domu v San Justu, v nedeljo, 31. oktobra ob 10. uri. Vsi prav lepo vabljeni!

Mladina iz San Martina vabi na:

Oktoberfest

23 - 10 - 04

Sodelovale bodo skupine:
 Charles T, Luka Hrovat, E.Q.E. in DJ

Vabljena tudi starejša mladina
 Zabava se bo pričela ob 20.30 uri.

Vas pričakujemo!!